

Financieel Jaarverslag 2015

Ter identificatie

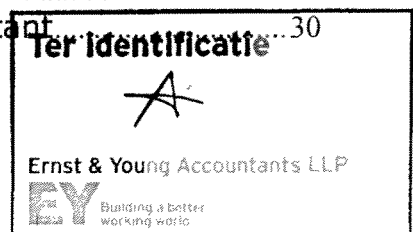

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better
working world

Inhoudsopgave Financieel Jaarverslag 2015

Inhoudsopgave Financieel Jaarverslag 2015	1
1 Bestuurs- en directieverslag	2
1.1 Inleiding	2
1.1.1 Missie	2
1.1.2 Financiering	2
1.1.3 Organisatiestructuur en personeel	2
1.2 2015 in vogelvlucht	3
1.3 Vooruitblik	4
1.3.1 Wetenschap/innovatie	4
1.3.2 Financieel	5
1.3.3 Personeel	6
2 Financieel Jaarverslag	7
2.1 Jaarrekening	7
2.1.1 Balans per 31 december 2015, na resultaatbestemming	7
2.1.2 Staat van baten en lasten over 2015	8
2.1.3 Resultaatbestemming	9
2.1.4 Kasstroomoverzicht	11
2.2 Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	12
2.2.1 Algemeen	12
2.2.2 Immateriële en materiële vaste activa	13
2.2.3 Vlottende activa	13
2.2.4 Eigen vermogen	13
2.2.5 Langlopende schulden	14
2.2.6 Voorzieningen	14
2.2.7 Kortlopende schulden en overlopende passiva	14
2.2.8 Staat van baten en lasten	15
2.3 Toelichting op de balans	16
2.3.1 Activa	16
2.3.2 Passiva	19
2.3.3 Voorzieningen	21
2.4 Toelichting op de staat van Baten en Lasten	24
2.4.1 Baten	24
2.4.2 Lasten	25
2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	28
3 Overige gegevens	29
3.1 Vaststelling en goedkeuring	29
3.2 Statutaire winstbestemming	29
3.3 Resultaatbestemming	29
3.4 Gebeurtenissen na balansdatum	29
3.5 Ondertekening jaarrekening 2015	29
3.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	30

1 Bestuurs- en directieverlag

1.1 Inleiding

1.1.1 Missie

De Stichting Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) is statutair gevestigd op Texel.

De missie van het Koninklijk NIOZ is het verkrijgen en communiceren van wetenschappelijke kennis van zeeën en oceanen voor een goed begrip en een duurzame toekomst van onze planeet. Tevens ondersteunt het instituut onderzoek en onderwijs in de mariene wetenschappen in Nederland en in Europa.

Om deze missie te vervullen, voert het NIOZ taken uit op drie gebieden:

Onderzoek: de nadruk ligt op grensverleggend en onafhankelijk fundamenteel onderzoek in kust-zeeën en open oceanen. Daarnaast voert het NIOZ onderzoek uit dat voortkomt uit maatschappelijke vragen, wanneer dit goed aansluit bij het fundamentele werk.

Onderwijs: het instituut leidt onderzoekers in opleiding (OIO's), master studenten en studenten aan het hoger en middelbaar beroepsonderwijs op. Samen met universiteiten organiseert het NIOZ ook cursussen voor OIO's en master studenten in de oceanografische wetenschappen.

Faciliteiten: het NIOZ nodigt mariene onderzoekers van Nederlandse en buitenlandse universiteiten en instituten uit om onderzoeksvoorstellen te schrijven waarin de onderzoeksschepen, de laboratoria en de -vaak zelf ontwikkelde- gespecialiseerde onderzoeksapparatuur van het NIOZ worden ingezet.

1.1.2 Financiering

Het Koninklijk NIOZ is het onderzoek opgedragen, hetgeen mogelijk wordt gemaakt met het nationale wetenschapsbudget voor natuurwetenschappelijk oceanografisch onderzoek beheerd door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Ca. 50% van de jaarlijkse exploitatie- en investeringsuitgaven van het NIOZ wordt bekostigd door middel van de basis instituutfinanciering verstrekt via NWO onder verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van NWO.

Belangrijke andere delen van de financiering vloeien voort uit gehonoreerde onderzoeksvoorstellen in het kader van de competitiefinanciering van NWO-ALW (gebiedsbestuur Aard- en Levenswetenschappen), ZKO, onderzoekprogramma's van de Europese Unie en uit samenwerking met en/of opdrachten van universiteiten, het bedrijfsleven en ministeries.

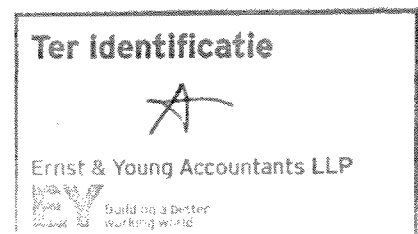
1.1.3 Organisatiestructuur en personeel

De verantwoordelijkheid en leiding van de Stichting berusten bij het Bestuur. Sinds 8 oktober 2014 bestaat het bestuur uit de volgende leden:

- Ir. A.J. Baayen (voorzitter)
- Dr. ir. B. Buchner
- Drs. L.H.M. Kohsiek
- Prof. dr. J.B.M. Middelburg

De dagelijkse leiding van de organisatie berust bij de directie:

- Prof. dr. H. Brinkhuis (algemeen directeur).

1.2 2015 in vogelvlucht

Gezien de in 2014 gerapporteerde financiële problemen van het NIOZ stond het jaar 2015 met name in het kader van de voorbereiding van een omvangrijke heroriëntatie, incl. de inmiddels noodzakelijke strategische en organisatorische aanpassingen. Het in 2014 geformuleerde plan van aanpak (PvA) opgesteld onder leiding van A.J. Baayen werd bestuurlijk en organisatorisch in samenwerking met NWO ter hand genomen, en o.a. vertaald in een nieuw strategisch plan 2015-2020 (SPOV, appendix) met heldere visie en focus. Een belangrijk element in het PvA was mede-investeerders te vinden voor het wetenschappelijk onderzoek van het NIOZ; de eind 2014 in dit kader bereikte 10-jarige overeenkomst tussen NIOZ, NWO en de Universiteit Utrecht (UU) is begin 2015 ondertekend, met uiteindelijke doelstelling deze per 1 januari 2016 te implementeren. Deze nieuwe samenwerking maakt nieuwe investeringen mogelijk in fundamenteel wetenschappelijk marien onderzoek van het NIOZ, in omvang € 2.400 per jaar.

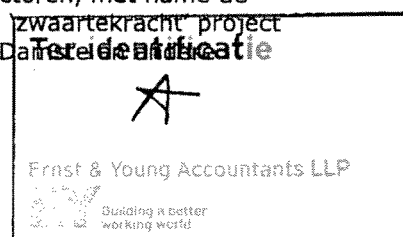
Andere elementen van het plan betreffen een betere financiële controlling van het instituut, een nieuwe rol voor NIOZ Yerseke te ontwikkelen in een regionaal Delta centrum en de NIOZ "zeegaande nationale voorzieningen voor marien onderzoek" veilig te stellen. Eind 2014 werd duidelijk dat - naast andere aspecten - de zittende (zakelijk) adjunct directeur Ridderinkhof zich niet kon verenigen met de nieuwe koers van het NIOZ hetgeen uiteindelijk in 2015 tot ontslag heeft geleid.

De voorbereiding van de reorganisatie naar 'NIOZ 2.0' kreeg uiteindelijk een definitieve start n.a.v. uiteindelijke besluitvorming door AB NWO midden juli 2015, inclusief definitieve financiële kaderstelling en besluit tot handhaving van de locatie Yerseke. Een en ander kwam mede tot stand door de inmiddels sterk verbeterde en transparante financiële administratie en control.

Aan de hand van het PvA, nu gekoppeld aan het ontwikkelen van de definitieve strategie 2015-2020 en het afgeleide 'voorgenomen besluit' (VB) tot reorganisatie, mede gebruikmakend van externe adviseurs, is het totale pakket aan maatregelen en nieuwe organisatie formeel aan de NIOZ OR ter advies aangeboden begin oktober 2015. Tegelijkertijd zijn onderhandelingen gestart met de betrokken vakbonden om te komen tot een begeleidend sociaal plan (SP). Uiteindelijk is de NIOZ OR tot positief advies gekomen eind november 2015. Na omzetting van het VB in een definitief besluit door het bestuur NIOZ begin december 2015 werden de voorbereidingen van de implementatie gericht op de start NIOZ 2.0 op 1 januari 2016. Door vertraagde ledenraadpleging voor het SP door de betrokken vakbonden is echter de uiteindelijke start datum voor de nieuwe organisatie indeling vastgesteld op 1 februari 2016.

NIOZ 2.0 kent een licht aangepaste missie, en belangrijke strategische en organisatorische aanpassingen, beschreven in het VB/DB en het Engelstalige SPOV (appendices). Kern van NIOZ 2.0 is de omvorming van de negen wetenschappelijke afdelingen naar vier (drie op Texel, en een in Yerseke), met een wetenschappelijk thematische insteek gericht op multidisciplinair onderzoek in Delta- (EDS; Yerseke), Kust- (COS) en Oceaan (OCS) gebieden, gekoppeld aan een gecombineerde microbiologische en biogeochemische afdeling MMB die in samenwerking met de andere drie departementen zal opereren. Daarnaast zijn alle afdelingen betrokken bij de mariene onderzoekfaciliteiten in gereduceerde omvang samengebracht in een enkele afdeling, de nationale mariene onderzoeksfaciliteit, NMF. Daarnaast zijn alle resterende ondersteunende afdelingen in twee brede eenheden geplaatst, t.w. FFI (financiën, faciliteiten en ITC) en GES (HRM, Bibliotheek, communicatie en marketing). Gesprekken op regionale schaal met betrokken instanties in Zeeland zijn in 2015, en worden in 2016, verder ter hand genomen om te onderzoeken of het NIOZ, via m.n. de locatie YE en de groep EDS onderdeel kan vormen van verbeterde en geïntegreerde regionale samenwerking in de mariene kennisketen.

De NIOZ wetenschappelijke productiviteit lag in 2015 iets onder de recordhoogte uit 2014 met circa 280 peer reviewed publicaties. 6 promovendi verdedigden hun thesis met succes op drie universiteiten, en ruim 500 outreach, brede wetenschappelijke en media bijdragen werden gemaakt. Wederom was het een jaar waarin NIOZ wetenschappers succesvol waren in de verschillende internationale, en nationale NWO/STW calls, inclusief bijdragen richting de economische top sectoren, met name de sectoren maritiem en deltatechnologie. Het belangrijke en omvangrijke OCW 'zwaartekracht' project 'NESSC' kwam o.l.v. de betrokken afdeling BGC en P.I. Prof Dr Ir Sinninghe-Daals tevens met succes partners uitstekend op gang.

1.3 Vooruitblik

1.3.1 Wetenschap/innovatie

Zoals boven gesteld is de NIOZ transitie naar 2.0 bij aanvang 2016 vol op stoom gekomen, incl. de bijdrage van de UU. Naar verwachting zal eind 2016 de metamorfose zijn afgerond inclusief alle logistieke processen. NIOZ 2.0 is klaar voor de toekomst en zal profiteren van sterkere focussing van het onderzoek, naast impliciete versterking van de samenwerking met Utrecht, maar ook met andere Nederlandse universiteiten, naast buitenlandse instellingen zoals het AWI Bremerhaven en NOC Southampton. Medio eind mei 2016 zal naar verwachting het definitieve plan inzake de 'intensivering samenwerking NIOZ-UU' en incl. invulling van financiële middelen gericht op langere termijn ontwikkeling van het NIOZ en deze samenwerking beschikbaar komen. Van groot belang is ook te komen tot een majeure investering in analytische apparatuur. Dit ook aangezien de afgelopen jaren in dit kader geen investeringen zijn gedaan; anno 2016, in samenspraak met NWO, en t.b.v. succesvolle invulling van de nieuwe organisatie is deze impuls nu van cruciaal belang.

Parallel aan de transitie van het NIOZ zijn ook de diverse overleggen ter voorbereiding van de grootschalige organisatorische aanpassing van moederorganisatie NWO op gang gekomen in 2015.

Op maandag 13 april 2015 heeft NWO de nieuwe strategienota voor de periode 2015-2018 gepresenteerd aan staatssecretaris Sander Dekker van OCW. Bij deze gelegenheid zijn ook de contouren geschetst van de nieuwe NWO-organisatie.

Vier domeinen gaan de hoofdstructuur vormen en de NWO-instituten worden gezamenlijk ondergebracht in een aparte institutenorganisatie.

In oktober is door de Stuurgroep Transitie het Plan van Aanpak vastgesteld; hierin worden voor de omvorming naar het nieuwe NWO vier transitiefases onderscheiden:

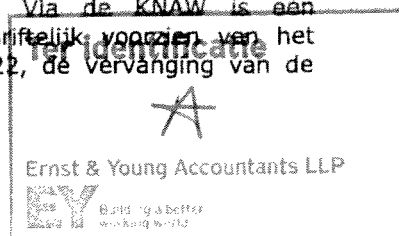
1. Planfase (t/m februari 2016). In deze fase gaan verschillende werkgroepen aan de slag binnen een aantal thema's om te komen tot een integraal hoofdontwerp voor het nieuwe NWO.
2. Ontwerpfase (t/m zomer 2016). Het hoofdontwerp wordt verder uitgewerkt tot een detailontwerp met daarin: de werkprocessen, de functies, de overige benoemingen en formaties en het uitgewerkte instrumentarium.
3. Implementatiefase (najaar 2016). De fundamenten van het nieuwe detailontwerp uit de vorige fase worden geïmplementeerd.
4. Doorontwikkelingsfase (2017-2018).

Met de vaststelling van het Plan van Aanpak in oktober 2015 is de eerste fase naar een nieuw NWO ingegaan.

Tot en met 31 december 2016 blijven het Algemeen Bestuur en de Algemene Directie van NWO verantwoordelijk voor de gehele organisatie en de financiële verantwoording en wordt de inhoudelijke en financiële aansturing en verantwoording van gebieden en instituten niet aangepast.

Van belang is ook de in 2015 door het ministerie van OCW gestarte route naar de zgn 'Nationale Wetenschap Agenda' (NWA). Eind 2015 is het resultaat van de verschillende processen, aangestuurd door de 'nationale kenniscoalitie' (NWO, KNAW, VSNU, topsectoren, e.a.) aan het kabinet aangeboden. Hierin zijn de ca. 12.000 door het Nederlandse publiek en wetenschappers gestelde vragen gebundeld in 140 'clusters' en 16 'exemplarische routes'. Het mariene onderzoek neemt hier een belangrijke plaats in, en het NIOZ is als ondersteuner en deelnemer betrokken bij zo'n 9 van de exemplarische routes. Begin 2016 zal de kaderstelling van de NWA verder vorm krijgen, en kijken we uit naar de implementatie van dit proces. OCW heeft eerder al gesteld dat de uitkomst van de NWA 'kaderstellend' zal zijn voor organisaties als NWO.

Eind 2015 was ook de periode waarin OCW opdracht aan de inmiddels ingestelde commissie 'grote onderzoek infrastructuur' heeft verstrekt te komen tot een inventarisatie van bestaande, en toekomstig gewenste grootschalige nationale onderzoek-infrastructuur. Via de KNAW is een vergelijkbaar initiatief gestart. Beide commissies is door het NIOZ schriftelijk voorzien van het voornemen te komen tot een nieuw marien onderzoekplatform rond 2022, de vervanging van de huidige RV Pelagia c.s.

1.3.2 Financieel

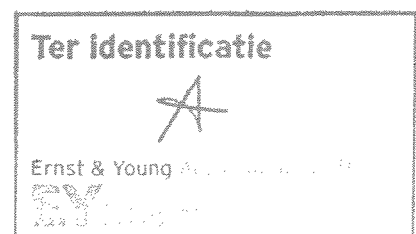
Boekjaar 2015 is afgesloten met een verlies van € 10.824. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de genomen reorganisatie voorziening einde boekjaar. Deze voorziening bedraagt € 10.050. Daarnaast is er een aanvullende personele voorziening getroffen voor € 583 en is er € 85 onttrokken aan de voorziening, waardoor de mutatie van de voorzieningen totaal € 10.558 bedraagt. Exclusief deze voorzieningen zou het resultaat over 2015 € 266 negatief bedragen. Begroot over 2015 was een negatief resultaat van € 1.820 begroot (excl. voorzieningen).

De baten over 2015 zijn in totaliteit € 328 lager dan begroot. Dit komt met name door een lagere projectomzet ad. € 784. De basis subsidie vanuit NWO was echter € 245 meer dan begroot, vanwege looncompensatie. En de overige baten waren € 211 meer dan begroot, en wordt veroorzaakt door verhuur van de Luctor aan de Rijksrederij. De lastenkant is in totaliteit € 10.094 hoger dan begroot. Hiervan wordt € 10.558 veroorzaakt door de eerder genoemde personele voorziening en daarnaast door € 1.117 aan hogere afschrijvingslasten. Deze hogere post aan afschrijving wordt met name veroorzaakt door desinvesteringen in de haven (totaal € 1.269) en wordt gecompenseerd door een hogere dotatie via de resultaatbestemming. De personele- en overige lasten zijn € 1.120 lager dan begroot en hangt grotendeels samen met de lagere projectomzet (o.a. minder inhuur tijdelijke projectmedewerkers en aanschaf materiaal). Tevens is er meer vast personeel ingezet op projecten dan begroot (€ 538). Als laatste zijn de huisvestingslasten € 437 lager dan begroot. Gezien de geplande reorganisatie en de hiermee samenhangende onduidelijkheid over vestiging Yerseke, zijn er in 2015 alleen de noodzakelijke huisvestingskosten gemaakt.

In 2016 zal NIOZ 2.0 volledig van start gaan, hierbij zullen beide vestigingen Texel en Yerseke gehandhaafd blijven. Hiervoor is de basis subsidie vanuit NWO, met ingang van 2016, met € 1.500 verhoogd. Daarnaast is de topsector bijdrage voor de Pelagia ad. € 500, met ingang van 2016, structureel bij de NWO basis subsidie gevoegd. Tevens kan NIOZ vanuit Universiteit Utrecht de komende 10 jaar, jaarlijks rekenen op een bijdrage van € 2.400. Daarnaast zal de ingezette reorganisatie uiteindelijk leiden tot een personele reductie van 17 fte, wat een besparing zal opleveren van ca. € 1.200 op jaarbasis. Gezien bovenstaande en rekening houdend met een gemiddelde inverdien capaciteit van € 2.450 (=7% van de omzet), is de verwachting dat NIOZ 2.0, jaarlijks met een positief saldo van ca. € 1.100 kan afsluiten. Het eerste jaar (2016) van de reorganisatie en mogelijk een deel van het 2^e jaar (2017) zullen nog niet alle openstaande vacatures vervuld zijn, waardoor deze jaren met een hoger positief saldo zouden kunnen sluiten.

De opgenomen reorganisatievoorziening ad. € 10.050 bestaat grotendeels uit wachtgeld uitkeringen en is gebaseerd op de maximale uitkeringsduur van de desbetreffende medewerker. Daarnaast zijn er gelden opgenomen om boventallige medewerkers, buiten het NIOZ, aan het werk te helpen. Indien hierdoor minder beroep te hoeven worden gedaan op wachtgeld uitkeringen, zou een deel van de opgenomen voorziening in de toekomst kunnen vrijvallen. De verwachting is dat reorganisatie kosten in ca. 8 jaar terug verdiend kunnen worden.

Ultimo 2014 was de algemene reserve bij het NIOZ negatief € 5.881. Hierbij staat NWO garant voor de liquiditeitspositie. Om te zorgen dat NIOZ kan voldoen aan haar verplichtingen heeft NWO, ultimo 2015, reeds € 3.869 aan bevoorschotting verstrekt aan het NIOZ. Gezien de reorganisatie kosten, waardoor de algemene reserve ultimo 2015, verder daalt naar € 16.705, is er met ingang van 2016 een lening overeenkomst tussen NWO en NIOZ opgesteld. Hierbij heeft NWO een maximaal opneembaar krediet beschikbaar gesteld van € 10.000, waarbij de huidige bevoorschotting wordt ondergebracht. Zoals hierboven vermeld bestaat de reorganisatiekosten met name uit wachtgelduitkeringen, waardoor de uitgaven over meerdere jaren verspreid zullen liggen. Het maximale krediet van € 10.000 zou voldoende moeten zijn om de uitgaven te kunnen dekken. In de overeenkomst is afgesproken dat de kredietverlening binnen 15 jaar wordt afgebouwd, conform meerjarenbegroting zou de algemene reserve dan ook weer positief moeten zijn.

Het *risico* van niet halen van de uitgangspunten van NIOZ 2.0 zit met name in de inverdiencapaciteit van de vaste staf (incl. doorbelasting overhead) en de externe inkomsten bij het onderdeel NMF. De inverdiencapaciteit is afhankelijk van het binnenhalen van externe projecten, zoals ERC's en H2020 EU opdrachten. In NIOZ 2.0 is hiervoor een conservatieve aanname gedaan (7% van de omzet) en zou normaliter (zeker in combinatie met de Utrecht bijdrage) mogelijk moeten zijn. Bij NMF zijn inkomsten begroot voor externe charters voor de schepen (met name de Pelagia) en daarnaast inkomsten voor apparatuur ontwikkeling. Gezien de marktconforme prijzen die NIOZ hanteert voor de Pelagia zijn externe charterinkomsten zeker haalbaar, daarnaast geeft NIOZ de externe chartering voorrang in de vaarplanning. Mocht onverhoopt een charter niet door kunnen gaan (bijvoorbeeld door terreur dreiging), dan heeft NWO zich hiervoor garant gesteld. De apparatuur ontwikkeling bij NMF zal zich de komende jaren, qua inkomsten, moeten bewijzen. Indien dit achter de verwachtingen blijft zal er mogelijk een verdere reductie in het aantal medewerkers moeten plaats vinden.

Uiteraard blijft daarnaast een strakke bedrijfsvoering van belang, waarbij de vaste lasten in goede verhouding blijven tot de vaste baten. Naast de vaste salariskosten zijn de lange termijn huisvestingskosten een belangrijk aandachtspunt. Het pand van vestiging Yerseke staat op erfpachtgrond van gemeente Reimerswaal en momenteel wordt, in samenspraak met gemeente Reimerswaal, onderzocht of aankoop mogelijk is en/of lagere erfpachtkosten mogelijk zijn. Gezien terugbetaling van eerdere gebouw- en Pelagia investeringen wordt de basissubsidie, momenteel jaarlijks gekort met € 824 gekort. Deze inhouding stopt eind 2021 (deel baten in 2021: € 164) en komt vanaf 2022 weer volledig bij de basis subsidie en kan als dekking dienen voor toekomstige huisvestingslasten.

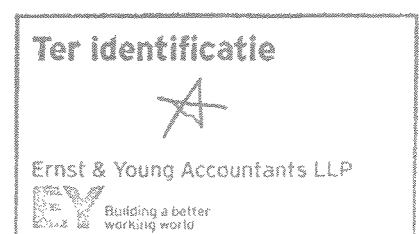
1.3.3 Personeel

Zoals eerder genoemd is uiteindelijk eind 2015 het voorgenomen besluit tot reorganisatie door het bestuur omgezet in een definitief besluit te komen tot NIOZ 2.0. Boven zijn de belangrijkste elementen beschreven; deze leiden uiteindelijk tot een personele reductie van rond de 17 fte aan permanent personeel, ca. 10% minder dan binnen NIOZ 1.0. De implementatie is in 2016 van start gegaan en leidt tot een positieve exploitatie vanaf 2016.

't Horntje, 3 juni 2016

Ir. A.J. Baayen
Bestuur NIOZ

Prof. dr. H. Brinkhuis
Directie NIOZ

2 Financieel Jaarverslag

Alle navolgende bedragen zijn vermeld in duizenden euro's (tenzij anders aangegeven).

2.1 Jaatrekening

2.1.1 Balans per 31 december 2015, na resultaatbestemming

ACTIVA	2015	2014	PASSIVA	2015	2014
Vaste activa			Eigen vermogen		
2 3 1 1 Immatenële vaste activa	138	564	Stichtingskapitaal	0	0
2 3 1 2 Matenële vaste activa	33 716	37 737	2 3 2 1 1 Algemene reserve	-16 705	-5 881
2 3 1 3 Financiële vaste activa	0	0	2 3 2 1 2 Bestemde reserve	30 212	36 014
	<u>33 854</u>	<u>38 301</u>		<u>13 507</u>	<u>30 133</u>
Vlottende activa			Vorzieningen	11 128	571
Voorraden	148	152	2 3 4 1 Langlopende schulden	2 496	2 739
2 3 1 4 Vorderingen en overlopende activa	6 297	4 036	2 3 4 2 Kortlopende schulden en overl. passiva	17 607	13 689
2 3 1 5 Liquide middelen	4 439	4 643		<u>31 231</u>	<u>16 999</u>
	<u>10 884</u>	<u>8 831</u>	Totaal passiva	44.738	47.132
Totaal activa	44.738	47.132			

Ter identificatie

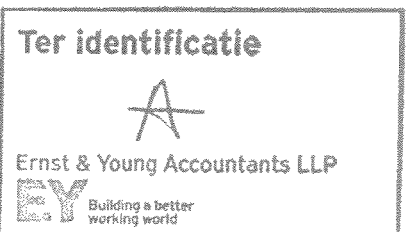
Ernst & Young Accountants LLP

Ernst & Young
Accountants LLP

2.1.3 Resultaatbestemming

	2015	2014
Reserve Stimulering afdelingen	0	1.391
Reserve Calamiteiten	0	67
Reserve Kleine apparatuur	67	230
Reserve Onderhoud schepen	52	55
Reserve Inventaris	40	47
Reserve Dynamiseringsgelden	0	673
Reserve Beleidsvoering nieuwe directeur	0	122
Reserve RV Pelagia (marktrisico & onderhoud)	36	37
Reserve Transitiekosten	465	103
Reserve Lening Yerseke	37	38
Reserve NWO 0%	0	1.797
Reserve NWO >0%	0	286
Reserve Gebouwencomplex	1.044	1.076
Reserve Gebouwencomplex - desinvestering	1.140	0
Reserve Groot en Middelgroot	458	466
Reserve MRF Investering	406	492
Reserve MRF Vaartochten	0	119
Reserve projectverplichtingen	1.692	0
Onttrekking ten gunste van de resultaatbestemming	5.802	7.363
Reserve Stimulering afdelingen	0	600
Reserve Kleine apparatuur	0	441
Reserve Dynamiseringsgelden	0	1
Reserve NWO 0%	0	3.310
Reserve NWO >0%	0	-53
Fonds Gebouwencomplex	0	500
Fonds Groot en Middelgroot	0	78
Fonds MRF Investering	0	500
Toevoegingen ten laste van de resultaatbestemming	0	5.376
Mutatie per saldo	5.802	1.987

Reserve NWO 0%	0	4.712
Reserve NWO >0%	0	283
Overheveling naar kortlopende schulden t.g.v. de resultaatbestemming	0	4.995
Fonds Barter	0	297
Vrijval t.g.v. het resultaat, maar geen impact, t.g.v. de resultaatbestemming	0	297
Reserve Stimulering afdelingen	0	934
Reserve Kleine apparatuur	0	73
Reserve Dynamiseringsgelden	0	1.131
Reserve Beleidsvoering nieuwe directeur	0	167
Fonds Gebouwencomplex	0	750
Fonds MRF Vaartochten	0	15
Reserveren lasten komende jaren, t.l. van het niet aangewende deel	0	3.070
Reserve Stimulering afdelingen	0	934
Reserve Kleine apparatuur	0	73
Reserve Dynamiseringsgelden	0	1.131
Reserve Beleidsvoering nieuwe directeur	0	167
Fonds Gebouwencomplex	0	750
Fonds MRF Vaartochten	0	15
Reserveren lasten komende jaren, t.g.v. het aangewende deel	0	3.070
Mutatie bestemde reserves via resultaatbestemming	5.802	7.280
Totaal resultaatbestemming	5.802	7.280

2.1.4 Kasstroomoverzicht

	2015	2014
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Resultaat optionele bedrijfsvoering	-16.626	-7.732
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	4.621	3.284
Voorzieningen	10.558	-70
	<u>15.179</u>	<u>3.214</u>
<i>Wijzingen in werkkapitaal</i>		
Toename vorderingen	-2.101	-1.361
Afname voorraden	4	12
Toename kortlopende schulden	3.758	8.595
	<u>1.661</u>	<u>7.246</u>
Totaal mutaties uit bedrijfsoperaties	214	2.728
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	214	2.728
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
Investerings in immateriële vaste activa	-48	-58
Investerings in materiële vaste activa	-125	-392
Desinvesterings in materiële vaste activa	0	48
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-173	-402
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
Nieuwe lening	0	0
Aflossing lening	-243	-467
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-243	-467
Mutatie liquide middelen	<u>-203</u>	<u>1.858</u>
Stand liquide middelen 1 januari	4.643	2.782
Mutatie liquide middelen	-203	1.861
Stand liquide middelen ultimo verslagperiode	<u>4.439</u>	<u>4.643</u>

Ter identificatie

Ernst & Young
Ernst & Young

2.2 Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

2.2.1 Algemeen

NIOZ Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee is het oceanografische instituut voor Nederland. Het instituut verricht fundamenteel en frontier toegepast wetenschappelijk onderzoek om kennis te verzamelen en te verspreiden over belangrijke processen in deltagebieden, kustzeeën en open oceanen. Het instituut fungeert tevens als nationale faciliteit voor het universitaire zeeonderzoek in Nederland en ondersteunt het onderzoek en onderwijs in de mariene wetenschappen op nationaal en Europees niveau.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 660 inzake de Jaarverslaggeving door de onderwijsinstellingen en Titel 9 boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. NIOZ sluit in haar verslaggeving aan op de grondslagen van De Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). NIOZ valt binnen de consolidatiekring NWO. Dat betekent dat NWO een geconsolideerde jaarrekening opstelt waarin de activa, passiva, baten, lasten en het resultaat van NIOZ worden samengevoegd met die van de andere groepsonderdelen.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De lening m.b.t. aankoop pand Yerseke is opgenomen tegen contante waarde, alle overige posten in de balans zijn opgenomen tegen nominale waarde. Als kostprijs is gehanteerd de historische kostprijs, tenzij anders vermeld. Activa en passiva in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de koers op balansdatum.

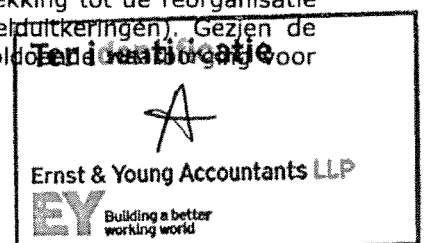
NIOZ maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de organisatie blootstelt aan marktrisico inclusief valutarisico, reële waarde renterisico, kasstroomrenterisico en prijsrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft NIOZ als beleid dat risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming zoveel mogelijk worden beperkt. NIOZ maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten om risico's te beheersen. Transacties in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de koers per transactiedatum en zijn, evenals bij omrekening optredende koersverschillen, verwerkt in de staat van baten en lasten.

Saldering van actief- en passiefposten vindt per tegenpartij plaats indien er sprake is van een contractueel recht om de opgenomen bedragen te salderen en er sprake is van de intentie om te salderen.

Stichting NIOZ is enig aandeelhouder van NIOZ Holding B.V. met een kapitaalbelang van € 0,1. NIOZ Holding B.V. is mede bestuurder van Stichting Administratiekantoor Continuïteit Haven 't Horntje. Naast NIOZ Holding B.V. heeft Stichting NIOZ geen andere kapitaalbelangen. NIOZ Holding B.V. is op grond van BW 2:407 (beperkte omvang) niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Continuïteit

Vanwege het negatieve resultaat over 2015 van € 10.824 en een negatieve algemene reserve van € 16.705 zou het voortbestaan van de stichting onzeker kunnen zijn. Een bepalende factor is hierbij de liquiditeitspositie van het NIOZ en daarmee het vertrouwen dat NIOZ aan haar (toekomstige) verplichtingen kan voldoen. NWO staat hierbij garant voor de liquiditeitspositie en heeft door middel van bevoorschotting hierin de afgelopen jaren voorzien. Met ingang van 2016 is een lening overeenkomst tussen NIOZ en NWO gesloten. Hierbij staat NWO garant voor een opneembaar krediet van € 10.000 maximaal. Dit (maximale) krediet is lager dan de negatieve reserve, maar is voldoende om aan de verplichtingen te kunnen voldoen omdat de uitgaven met betrekking tot de reorganisatie over meerdere jaren verspreid zullen zijn (het betreft met name wachtgelduitkeringen). Gezien de garantstelling door NWO en het meer-jaren perspectief is er momenteel voldoende vertrouwen voor

de continuïteit van NIOZ. De jaarrekening is derhalve opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

De jaarrekening is opgesteld in euro's, de functionele en presentatievaluta van het NIOZ. Tenzij anders aangegeven zijn alle bedragen afgerond op duizenden euro's (€).

2.2.2 Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving is lineair en gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur van de activa, rekening houdend met de restwaarde. Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord.

In de toelichting wordt melding gemaakt van de actuele of verzekerde waarde indien deze significant afwijkt van de in de balans opgenomen waarde.

Op gebouwen in aanbouw, alsmede apparatuur in aanbouw vindt geen afschrijving plaats. Wetenschappelijke boeken worden niet geactiveerd.

Activa worden in het jaar van aanschaf over het volledige jaar afgeschreven. Aanschaffingen met een waarde groter dan € 10 worden geactiveerd, waarbij, daar waar dit gepast is, onderdelen tezamen als een investeringseenheid worden aangemerkt.

Uitgevoerd groot- en vervangend onderhoud aan gebouwen en vaartuigen wordt geactiveerd en afgeschreven conform de bovenstaande richtlijnen.

2.2.3 Vlottende activa

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien noodzakelijk wordt een voorziening voor incurantheid opgenomen. Incourant wordt verondersteld indien een voorraadartikel langer dan een jaar niet muteert.

Debiteuren, overige vorderingen en liquide middelen

Opname van vorderingen vindt zo nodig plaats onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Vorderingen NWO projecten en projecten Derden

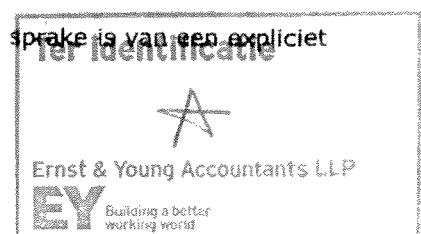
De verantwoorde posities inzake projectvorderingen hebben betrekking op (resterende) rechten uit hoofde van subsidietoekenningen of contracten per balansdatum. Deze rechten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.2.4 Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden afzonderlijk opgenomen:

- Stichtingskapitaal
- Algemene reserve
- Bestemde reserve

De algemene reserve (vrije middelen) betreft middelen waarvoor nog geen sprake is van een expliciet aanwijsbare bestemming.

De bestemde reserves betreffen middelen waarvoor door het bestuur van het NIOZ de bestemmingsrichting is aangegeven. Ook betreffen dit specifiek geormerkte middelen die door NWO en/of derden zijn toegekend, welke op balansdatum nog niet als lasten verantwoord zijn en nog besteed dienen te worden aan het doel waarvoor de middelen ter beschikking zijn gesteld.

Mutaties op de bestemde reserves over het boekjaar worden in de staat van baten en lasten bij verwerking van de resultaatbestemming verantwoord onder de post resultaatbestemming.

2.2.5 Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan 1 jaar.

Langlopende leningen

De lening voor aankoop van het pand in Yerseke is gewaardeerd tegen contante waarde. De overige langlopende leningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.2.6 Voorzieningen

Voorzieningen

Voorzieningen hebben betrekking op de op balansdatum voorziene:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- concrete redelijkerwijs te kwantificeren bestaande risico's die in latere jaren alsnog tot verplichtingen zullen leiden en in omvang redelijkerwijs zijn in te schatten;
- uitgaven welke in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die uitgaven zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of in een voorafgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal boekjaren.

De voorziening wachtgeld is gebaseerd op de tot en met het boekjaar ingegane wachtgeldverplichtingen en de geschatte looptijd van de wachtgeldperiode tegen nominale waarde.

De voorziening jubileumuitkeringen is gebaseerd op te verwachten uitkeringen aan het personeel, in dienst op 31 december van het boekjaar. De uitkeringen zijn berekend tegen nominale waarde.

De voorziening seniorenregeling wordt gevormd voor verplichtingen uit hoofde van aan personeel in dienst van het NIOZ toegekende senioren verlofuren en is gebaseerd op een berekening van de tot ultimo van het (boek)jaar opgebouwde rechten door personeelsleden. Het gaat hier uitsluitend om de rechten van personeelsleden die per balansdatum ook daadwerkelijk gebruik maken van de regeling.

De voorziening reorganisatieregeling is gevormd om de toekomstige salarislasten van boventallige medewerkers te dekken. Hiervoor stond bij aanvang 2015 een bedrag gereserveerd van € 36 vanuit de overgang van Yerseke (NIOO) naar het NIOZ. Per ultimo 2015 is er dotatie gedaan van € 10.050 voor reservering van reorganisatiekosten inzake uitvoering NIOZ 2.0. Deze dotatie bestaat voor € 9.448 aan wachtgelduitkeringen en transitievergoedingen. De berekening hierbij is gebaseerd op de maximale uitkeringsduur van de desbetreffende medewerker. Het overige deel betreft met name kosten voor werk naar werk trajecten, conform overeengekomen sociaal plan. Daarnaast heeft in 2015 een onttrekking plaats gevonden van € 21, waardoor het saldo per 31-12-2015: € 10.065 bedraagt.

2.2.7 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Schulden NWO projecten en projecten Derden

De verantwoorde posities inzake projectschulden hebben betrekking op (resterende) verplichtingen uit hoofde van subsidiotoekenningen of contracten per balansdatum. ~~Deze verplichtingen~~ zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien noodzakelijk is voor verlieslatende projecten (zijnde de

projecten waarbij geen dekking bestaat voor externe kosten die noodzakelijk zijn voor het afronden van het project) een aanvullende reservering gevormd. De verplichtingen met betrekking tot operationele leasing, zijn opgenomen onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Het leasen van de reddingsvloten gebeurt op basis van operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

2.2.8 Staat van baten en lasten

Baten

De baten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

In de baten worden, uitgesplitst over exploitatie en bestemde fondsen, onderscheiden:

- NWO-subsidies; basis en project/programma inkomsten
- Overige (project) subsidies / inkomsten

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

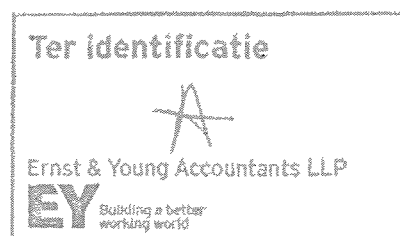
Ook de financiële rentelasten en eventuele rentebaten wordt in het verslagjaar naar tijdgelang toegerekend.

Rente

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Onder geldmiddelen wordt verstaan de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstroom uit operationele activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten.

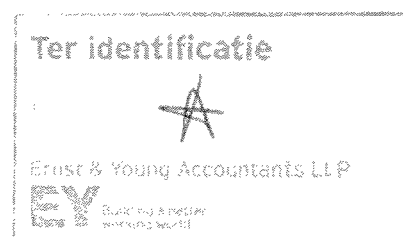
2.3 Toelichting op de balans

2.3.1 Activa

2.3.1.1 Immateriële vaste activa

	Consessies, vergunningen en intellectuele eigendommen	Totaal
Afschrijvingspercentage	25%	
Cumulatieve investeringen	707	707
Cumulatieve afschrijvingen	-201	-201
Werk in voorbereiding	58	58
Boekwaarde 31-12-2014	564	564
Investeringen	106	106
Investeringen werk in voorbereiding	48	48
Gereedmelding werk in voorbereiding	-106	-106
Afschrijvingen	-475	-475
Desinvesteringen		
Investeringen	0	0
Afschrijvingen	0	0
Mutaties 2015	-426	-426
Cumulatieve investeringen	814	814
Cumulatieve afschrijvingen	-676	-676
Werk in voorbereiding	0	0
Boekwaarde 31-12-2015	138	138

De immateriële vaste activa betreft ontwikkelde software en had t/m 2014 een afschrijvingspercentage van 10% per jaar. Dit afschrijvingspercentage is niet conform de economische realiteit. Op basis van de huidige inzichten is de economische levensduur 4 jaar. Derhalve is in 2015 een schattingswijziging ten aanzien van de resterende levensduur doorgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een extra afschrijving van € 391 in 2015.

2.3.1.2 Materiële vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Haven	Apparatuur & installaties	Investerens	Automatisering	Transportmiddelen	Overige	Totaal materiële vaste activa
Afscriptingspercentages	0%	3%	3%	13 of 20%	10%	25%	10%	1,50%	
Cumulatieve investeringen	1.357	33.713	3.472	19.252	1.190	601	197	8.837	68.619
Cumulatieve afschrijvingen	0	-8.811	-2.203	-13.489	-831	-552	-150	-4.846	-30.882
Werk in voorbereiding	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Boekwaarde 31-12-2014	1.357	24.903	1.269	5.763	359	49	47	3.990	37.737
Investeringen	0	0	0	0	0	125	0	0	125
Investeringen werk in voorbereiding	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gereedmelding werk in voorbereiding	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	-1.020	-1.269	-1.183	-93	-44	-24	-514	-4.146
Desinvesteringen									
Investeringen	0	0	-3.472	0	0	0	0	0	-3.472
Afschrijvingen	0	0	3.472	0	0	0	0	0	3.472
Mutaties 2015	0	-1.020	-1.269	-1.183	-93	81	-24	-514	-4.021
Cumulatieve investeringen	1.357	33.713	0	19.252	1.190	726	197	8.837	65.272
Cumulatieve afschrijvingen	0	-9.831	0	-14.672	-924	-596	-174	-5.360	-31.557
Boekwaarde 31-12-2015	1.357	23.883	0	4.580	286	130	23	3.477	33.716

De investeringen in automatisering heeft betrekking op de aanschaf van switches, een storage controller en een server. De desinvestering in de Haven, groot € 1.269, heeft betrekking op de renovatie van de NIOZ haven, waarbij de bestaande activa is komen ter vervallen.

Alle bovenvermelde activa is volledig eigendom van stichting NIOZ, er bestaan geen eigendomsbeperkingen. Met daarbij als aantekening dat het gebouw aan de Korringaweg in Yerseke op erfpachtgrond van gemeente Reimerwaal staat. Daarnaast is de activa niet gebruikt voor zekerheidsstellingen jegens een derde partij.

2.3.1.3 Vorderingen en overlopende activa

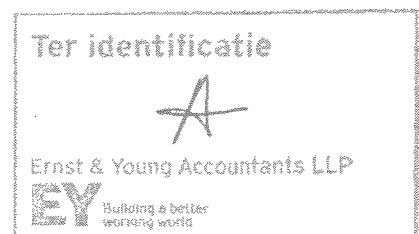
	2015	2014
Debiteuren	2.130	545
Overlopende projectvorderingen NWO	418	465
Vooruit betaald / Nog te ontvangen	129	174
Tussenrekening / Voorschotten	1.345	16
Onderhanden projecten	2.238	2.825
Overige vorderingen	37	12
Saldo ultimo verslagperiode	6.297	4.036

Met uitzonderingen van de posten "Overlopende projectvorderingen NWO" en "Onderhanden projecten" hebben de vorderingen en overlopende activa een looptijd die korter is dan 1 jaar. De post debiteuren 2015 is in vergelijking met 2014 een stuk hoger, vanwege de afrekening externe charter die eind 2015 heeft plaatsgevonden (is begin 2016 voldaan). Onder de post tussenrekening / voorschotten zit een tijdelijke kredietverlening aan NIOZ Haven B.V. t.b.v. voorfinanciering renovatie haven. Dit zal in het 1^e halfjaar van 2016 afgewikkeld worden.

2.3.1.4 Liquide middelen

	2015	2014
Kas	8	8
Ministerie van financiën	4.431	4.635
Deposito's	0	0
Saldo ultimo verslagperiode	4.439	4.643

Bovenstaande liquide middelen staan ter vrije besteding van stichting NIOZ. Voor mutatie in de liquide middelen ten opzichte van 2014 wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

2.3.2 Passiva**2.3.2.1 Eigen vermogen**

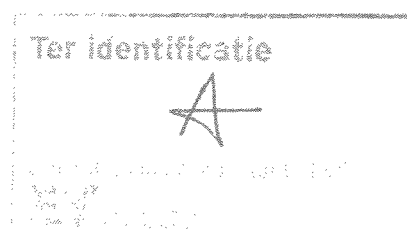
	Stichtings kapitaal	Algemene reserve	Bestemde reserve	Totaal
Saldo 1 januari 2015 na resultaatbestemming	0	-5.881	36.014	30.133
Toevoeging via resultaatbestemming	0	0	0	0
Onttrekking via resultaatbestemming	0	0	-5.802	-5.802
Resultaat 2015	0	-10.824	0	-10.824
Saldo 31 december 2015 na resultaatbestemming	0	-16.705	30.212	13.507

Het volledige eigen vermogen kan worden aangemerkt als publiek gefinancierde middelen.

Voor een specificatie van de toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves verwijzen we naar de navolgende overzichten en hoofdstuk 2.1.3.

2.3.2.1.1 Algemene reserve

	2015	2014
Saldo 1 januari	-5.881	-9.836
Resultaatverdeling	-10.824	-452
Vrijval bestemde reserve t.g.v. de Algemene reserve	0	4.407
Saldo ultimo verslagperiode	-16.705	-5.881

2.3.2.1.2 Bestemde reserve

De bestemde reserve betreft middelen waarvoor door het bestuur van het NIOZ de bestemmingsrichting is aangegeven en bestaan uit reserves voor toekomstige afschrijvingen van activa, lening m.b.t. aankoop pand Yerseke en projectverplichtingen. Overige bestemde reserves zijn ultimo 2014 opgeheven. De projectverplichtingen zijn, vanwege het gelijksoortig karakter, in 2015 overgeheveld naar één reservering.

	Verplichting aankopen	Medio apparatuur	Lening pand Yerseke	Projectver- plichting	Andere project- verplichting	Bestemmings- reserve andere	Overige	Overige project- verplichting	Overige
Waarvan niet aangewend	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarvan aangewend m.b.t. projectverplichtingen	934	73	0	0	1.131	167	0	0	0
Waarvan aangewend m.b.t. investeringen	0	499	184	117	0	0	140	954	397
Saldo 1 januari 2015	934	599	184	117	1.131	167	140	954	397
Toevoeging via resultaatbestemming	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling projectverplichtingen naar 1 reservering	934	73	0	0	1.131	167	0	0	0
Onttrekking via resultaatbestemming	0	67	92	40	0	0	36	455	37
Mutaties 2015	934	140	92	40	1.131	167	36	455	37
Waarvan niet aangewend	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarvan aangewend	0	429	132	37	0	0	164	80	353
Saldo 31 december 2015	0	429	132	77	0	0	164	80	353

	Verplichting aankopen	Medio apparatuur	Lening pand Yerseke	Projectver- plichting	Andere project- verplichting	Bestemmings- reserve andere	Overige	Overige project- verplichting	Overige
Waarvan niet aangewend	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarvan aangewend m.b.t. projectverplichtingen	0	750	0	0	15	0	0	0	3.070
Waarvan aangewend m.b.t. investeringen	0	23.889	7.024	1.781	0	3.358	0	0	32.944
Saldo 1 januari 2015	0	24.639	7.024	1.781	15	3.358	0	0	36.014
Toevoeging via resultaatbestemming	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overheveling projectverplichtingen naar 1 reservering	0	750	0	0	15	0	0	0	3.070
Onttrekking via resultaatbestemming	0	2.193	459	477	0	364	0	0	5.802
Mutaties 2015	0	-2.933	-459	-477	15	-364	0	0	-8.802
Waarvan niet aangewend	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Waarvan aangewend	0	21.515	1.766	1.374	0	0	0	0	30.212
Saldo 31 december 2015	0	21.515	1.766	1.374	0	2.994	0	0	30.212

Ter identificatie

A

Ernst & Young Accountants LLP

2015
 Building a better
 working world

2.3.3 Voorzieningen

	Wacht- gelden	Regeling NIOZ	Jubileum uitkering	Senioren regeling	Reorganisatie	Totaal
Saldo 1 januari 2015	286	43	113	93	36	571
Dotatie	583	0	10	0	10.050	10.643
Onttrekking	15	14	0	35	21	85
Vrijval	0	0	0	0	0	0
Saldo 31 december 2015	854	29	123	58	10.065	11.128
Bedrag met looptijd korter dan 1 jaar	200	14	20	30	2.754	3.018
Bedrag met looptijd langer dan 1 jaar	654	15	103	28	7.311	8.111
Saldo 31 december 2015	854	29	123	58	10.065	11.128

Wachtgelden en uitkeringen

De uitkeringen over 2015 bedroegen € 15. Daarnaast is een dotatie gedaan van € 583 vanwege te verwachten bovenwettelijk uitkeringen.

Regeling NIOZ

De kosten over 2015 van de regeling NIOZ betreffen een bedrag van € 14. Het saldo van de voorziening € 29 is conform de begrote kosten van de regeling.

Jubileumuitkeringen

De voorziening dienstjubilea betreft de toekomstige verplichtingen aan personeelsleden met betrekking tot gratificaties op basis van de vigerende cao. De voorziening is gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen en kent voor 2015 een dotatie van € 10.

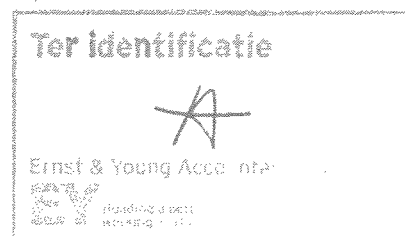
Seniorenregeling

Deze regeling is gevormd voor verplichtingen uit hoofde van aan personeel in dienst van het NIOZ toegekende seniorenverlofuren. Het gaat hier uitsluitend om de rechten van personeelsleden die per balansdatum ook daadwerkelijk gebruik maken van de regeling.

Reorganisatieregeling

De regeling vanuit 2014 ad. € 36 is meegenomen bij de overdracht van "Yerseke" en betreft een voorziening voor toekomstige salarislasten van boventallige medewerkers. Hiervoor heeft in 2015 een onttrekking plaats gevonden van € 21.

Daarnaast is ultimo 2015 een reorganisatie voorziening getroffen voor uitvoering van NIOZ 2.0 ad. € 10.050. Deze voorziening betreft toekomstige salarislasten van boventallige medewerkers. Tevens lasten om boventallige medewerkers van "werk naar werk" te helpen, conform sociaal plan.

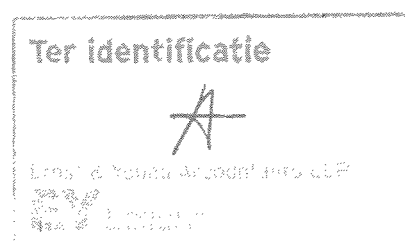

2.3.4. Vreemd vermogen

2.3.4.1 Langlopende schulden

	2015	2014
Lening nieuwbouw MTEC		
Renteloze lening (looptijd 20 jaar, aflossing ingaande 2005 - EUR 41.000)	328	410
Aflossing komend boekjaar (naar kortlopende schulden)	41	82
	<hr/> 287	<hr/> 328
Lening nieuwbouw - bouwdeel E10		
Lening ten behoeve van nieuwbouw (4%; 20 jaar annuïteit ingaande 2002)	875	1.124
Aflossing komend boekjaar (naar kortlopende schulden)	132	249
	<hr/> 743	<hr/> 875
Lening overname Yerseke		
Renteloze lening (looptijd 20 jaar, aflossing ingaande 2013 - EUR 105.000)	1.536	1.671
Aflossing komend boekjaar (naar kortlopende schulden)	70	135
	<hr/> 1.466	<hr/> 1.536
Saldo ultimo verslagperiode	<hr/> 2.496	<hr/> 2.739

De leningen zijn verstrekt voor het plegen van nieuwbouw en voor de overname van Yerseke. Alle leningen zijn volledig besteed.

2.3.4.2 Kortlopende schulden en overlopende passiva

	2015	2014
Crediteuren	1.695	792
Belastingen en Sociale lasten	1.393	1.180
Overige schulden	1.675	1.505
Nog te betalen vakantiewaardering	516	709
Verlofdagen	1.607	1.395
Overige salariscomponenten	0	-14
Overlopende projectverplichtingen NWO	1.132	989
Bevoorschotting basissubsidie NWO	3.869	2.479
Overlopende projectverplichtingen derden	5.720	4.653
Saldo ultimo verslagperiode	17.607	13.689

Met uitzonderingen van de posten "Overlopende projectverplichtingen NWO" en "Overlopende projectverplichtingen derden" hebben de kortlopende schulden en overlopende passiva een looptijd die korter is dan 1 jaar.

2.4 Toelichting op de staat van Baten en Lasten

2.4.1 Baten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
<u>NWO basissubsidie</u>			
Instituutsubsidie	14.620	14.375	14.058
Totaal basissubsidie	14.620	14.375	14.058
<u>Projecten</u>			
NWO-projecten	2.756	3.774	1.626
Vaarvergoeding ALW	600	600	0
Charters	2.668	1.900	0
Topsector water	500	500	0
EU projecten	2.943	2.460	0
Overige projecten	4.465	5.482	9.990
Totaal projecten	13.932	14.716	11.616
<u>Overige inkomsten</u>			
Inkomsten buiten normale bedrijfsvoering	675	464	558
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Intercompany baten	0	0	0
Financiële baten	0	0	0
Totaal overige inkomsten	675	464	558
TOTAAL BATEN	29.227	29.555	26.232

NWO basis subsidie

De ontvangen NWO instituut subsidie was € 245 hoger dan begroot, vanwege ontvangen compensatie t.b.v. loonstijgingen door cao afspraken.

Projecten

De projectinkomsten, excl. charters, lagen € 1.552 lager dan begroot. Dit heeft geen effect gehad op het resultaat, omdat de projectlasten in dezelfde verhouding lager lagen. De inverdien capaciteit van het vast personeel (incl. overhead dekking) lag iets boven begroting.

Charters

De charters laat een bedrag zien van € 2.668 en ligt hiermee € 768 hoger dan begroot en werd veroorzaakt door een hogere (langere periode) verhuur van de Pelagia aan BGR (Bundesanstalt für Geowissenschaften und Rohstoffe).

Inkomsten buiten normale bedrijfsvoering

Deze inkomsten laten een bedrag zien van € 675, waarvan ruim € 355 uit huuropbrengsten gebouwen.

Ter identificatie

A

2.4.2 Lasten

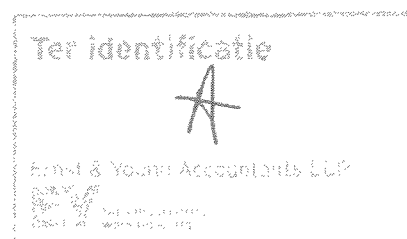
2.4.2.1 Personele lasten

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Bruto schaalsalaris	11.624	0	11.840
Pensioen lasten	2.586	0	2.863
Overige bruto componenten	2.846	0	3.074
Sociale lasten	1.016	0	1.025
Overige personeelskosten	824	0	408
Directe toerekenbare personeelskosten	567	0	473
Doorbelasting personeel	85	0	-35
Saldo ultimo verslagperiode	19.548	20.005	19.648
Dotatie personele voorzieningen	10.558	0	384

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Gemiddelde bezetting gedurende het verslagjaar	FTE	FTE	FTE
Basisinformatie	186,5	188,0	189,4
Externe financiering/projectmedewerkers	91,0	110,0	119,8
	277,5	298,0	309,2

De personeelskosten zijn in 2015 ten opzichte van 2014 met € 100 gedaald en lag € 457 lager dan begroot en wordt veroorzaakt door minder personeelslasten op projecten (projectmedewerkers). De personeelskosten van de basis formatie lag "relatief" iets hoger, vanwege stijgende kosten door cao afspraken. Het aantal fte basis formatie lag 2,9 fte lager dan 2014 en 1,5 fte lager dan begroot.

Na de reorganisatie zal het fte aantal van de basisformatie per saldo dalen naar 171 fte (17fte lager dan begroot 2015).

2.4.2.2 Huisvesting- en overige lasten

De huisvestinglasten waren € 437 lager dan begroot. Gezien de geplande reorganisatie en de hiermee samenhangende onduidelijkheid over vestiging Yerseke, zijn er in 2015 alleen de noodzakelijke huisvestingskosten gemaakt.

De overige lasten waren in 2015 € 686 lager dan begroot. Naast de lagere projectomzet wordt dit ook veroorzaakt door minder (algemene) afdeling uitgaven.

2.4.2.3 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)

Met ingang van 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Hierin is bepaald dat (semi)publieke instellingen jaarlijks de bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van hun topfunctionarissen moet publiceren in het financiële jaarverslag. Het overzicht voor NIOZ ziet er als volgt uit:

Bezoldiging topfunctionarissen

Cat.	Functionaris	Funcionaam	Naam	Ingangs datum dienst verband	Eind datum dienst verband	Omvang dienst verband in FTE	Beloning 2015	Voorz. beloning betaling op termijn	Totaal beloning 2015	Totaal beloning 2014
<i>(bedragen x €)</i>										
<i>normbedrag</i>										
<i>Bezoldigingmaximum</i>									178.000	230.434
Leidinggevend	topfunctionaris	Directeur	H. Brinkhuis	01/10/11		0,9	114.287	13.862	128.149	127.137
Leidinggevend	topfunctionaris	Adjunt directeur	H. Ridderinkhof	16/03/85	22/05/15	1,0	63.961	6.158	70.119	143.208
Toezichhoudend	topfunctionaris	Bestuurslid, voorzitter *	Ir A.J. Baayen	07/05/14		0,4	66.000		66.000	54.125
Toezichhoudend	topfunctionaris	Bestuurslid, lid *	Dr Ir B. Buchner	08/10/14						750
Toezichhoudend	topfunctionaris	Bestuurslid, lid *	Drs L.H.M. Kehsiek	08/10/14			3.000		3.000	750
Toezichhoudend	topfunctionaris	Bestuurslid, lid *	Prof. Dr. J.B.M. Middelburg	08/10/14			3.000		3.000	750
Totaal							250.248	20.020	270.268	326.720

* Bestuursleden ontvangen alleen vacatie-vergoeding, staan niet op de loonlijst. Niet elk bestuurslid heeft beroep gedaan op de vacatie-vergoeding

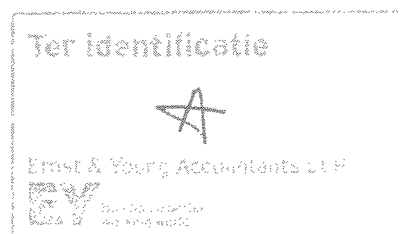
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Cat.	Functionaris	Funcionaam	Naam	Ingangs datum dienst verband	Eind datum dienst verband	Omvang dienst verband in FTE	Uitkeringen beëindiging van dienst verband
<i>(bedragen x €)</i>							
<i>normbedrag</i>							
<i>Ontslagvergoeding</i>							75.000
Leidinggevend	topfunctionaris	Adjunt directeur	H. Ridderinkhof	16/03/85	22/05/15	1,0	75.000
Totaal							75.000

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft NIOZ zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd. Omgerekend naar 1 fulltime eenheid blijven alle topfunctionarissen onder de norm.

2.4.2.4 Toelichting honoraria accountant

	2015	2014
Controle van de jaarrekening	77	150
Overige controleopdrachten	59	59
Totaal	136	209

2.4.2.5 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt NWO waarmee NIOZ als onderzoeksinstituut duurzaam is verbonden overeenkomstig de Wet NWO. Daarnaast heeft NIOZ via NIOZ Holding B.V. gezamenlijke zeggenschap in een STAK waaronder NIOZ Haven B.V. valt. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan.

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants Ltd

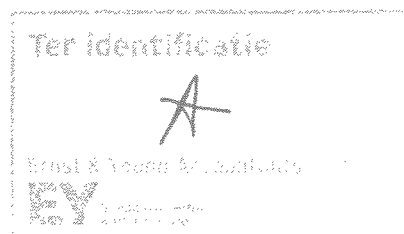
EY Building a better working world

2.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

	2.015
Nutsbedrijven (Essent, Eneco, etc.)	260
Service overeenkomst inzake printers	44
Lease auto's	53
Overige investerings- en inkoopverplichtingen	63
Erfpacht Korringaweg Yerseke	2 072
	<u>2.492</u>

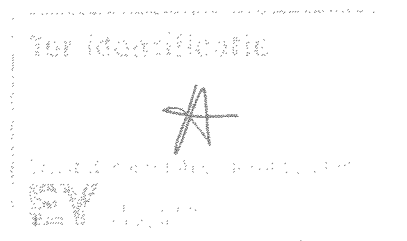
Ten behoeve van energie leveringen heeft NIOZ overeenkomsten afgesloten met een totale verplichting van € 260. Met betrekking tot lease- en service overeenkomsten van auto's, printers en apparatuur in totaliteit € 160.

Daarnaast loopt er een erfpacht verplichting bij vestiging Yerseke van € 2.072. Over dit erfpachtcontract lopen er besprekingen met Gemeente Reimerswaal over mogelijkheden tot aanpassing van het contract.

3.6 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Building a better
working world

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de directie van Stichting Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee

Wij hebben de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee te Texel gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuurs- en directieverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 660 onderwijsinstellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 660 onderwijsinstellingen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuurs- en directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuurs- en directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 3 juni 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. P.C. van Dijk RA